

שְׁלַח לַחֲמֹד

פְּרִשֶׁת בְּמִדְבָּר | תשפ"ה

גליון 376

סיפור לשבת

אֵינִי רֹאשׁ לְבֵית אֲבֹתָיו הוּא (א, ז)

כאשר היה הצדיק רבי צבי הירש מרימינוב נער קטן כבן עשר, התייתם מהוריו. מפני מצבם הדחוק של בני משפחתו מסרו את הנער שיעבוד כשוליה בביתו של חייט פשוט... לאחר שנים רבות, כאשר היה כבר צדיק מפורסם, ישב רבי צבי הירש בקרב חסידיו ואמר להם: אני, לא זכיתי ללמוד מאבי דבר, משום שנתייתמתי כאשר הייתי נער קטן. ואולם, מאותו חייט ששהיתי בביתו למדתי שני דברים חשובים: א. לא לקלקל דברים חדים. ב. לתקן, ככל האפשר, דברים ישנים.

דרכו של עולם, כשעולה אדם לגדולה ונעשה ראש ומנהיג, טיבו נעשה יותר גרוע משהיה לפני - כן, "וישמך ישורון ויבעט", (כדרך שאנו מוצאים אצל ירבעם בן נבט, שבתחילה היה צדיק והוכיח את שלמה המלך, ואילו משעלה על כסא המלוכה נעשה חוטא ומחטיא את הרבים). לפיכך מעידה כאן התורה, כי "ראש לבית אבותיו הוא" - שכל אחד מהם נשאר תמיד כמות שהיה ("הוא" - בצדקו מתחילתו ועד סופו).

וַיִּתְּנֵם לָנוּ עַל מִשְׁפּוּזֵנוּם לְבֵית אֲבֹתָם (א, יח)

רבי מאיר יחיאל הלוי מאוסטורבצה נולד להורים פשוטי עם. אביו היה אופה כעכים, ולא נודע בייחוסו הרם. פעם ישב עם רבנים וצדיקים שהתאספו באספה ציבורית חשובה, ובתוך הרברים הזכיר כל אחד את אבותיו מדור דור וציטט מאמרותיו בקודש. כשהגיע תורו של רבי מאיר יחיאל אמר: "אבי זכרנו לברכה לימד אותי כלל גדול בחיים, אין דינם של מיני מאפה טריים שזה מקרוב נאפו כמיני מאפה שבאו בירושה מדורי דורות", ומיד החל לומר דברי תורה משל עצמו.

איתא במדרש, בשעה שקיבלו בני ישראל את התורה, נתקנאו בהם אומות העולם ואמרו מפני מה ראו אלו להתקרב יותר מאתנו, סתם ה' פיהם ואמר להם הביאו להם ספר יחוסיכם. הקשו המפרשים, הרי הכל מודים שבשבת ניתנה תורה (שבת פו), והרי נפסק בשו"ע (יו"ד סי' רמ"ה) שאסור ללמוד דבר חדש בשבת, ונתינת התורה בוודאי הייתה דבר חדש, וא"כ כיצד נתנה תורה בשבת. אלא, המדרש מביא (פסיקתא חדתא), שעם ישראל אמרו נעשה ונשמע, הייתה כוונתם בכך שכבר אבותינו קיימו ועשו מצוות התורה, קודם ששמענו זאת במתן תורה, וזהו נעשה קודם לנשמע, וא"כ לא הוי דבר חדש והיה מותר להם לקבל התורה בשבת. זה שאמר להם הקב"ה לאומות העולם, 'הביאו ספר יחוסי' זה הספר תורה, שבו כתוב המצוות, והביאו את אבותיכם, ונראה כמה מצוות הם כבר עשו, וא"כ אצלכם זה דבר חדש, ואסור ללמוד דבר חדש בשבת.

וְהָיְתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה (יהושע א, ח)

בחג השבועות עם ישראל מקבל את התורה ביראת כבוד - מעמד הר סיני. התורה היא תורת חיים והיא היסוד לקיומו והנהגתו של עם ישראל. נשאלת השאלה: אם הקב"ה מצווה: "והיגית בה יומם ולילה" מדוע הקב"ה לא מאפשר לנו ללמוד תורה בקלות - שכל אחד יגיע בקלות להיות מורה הוראה בישראל? ! מדוע אם כן הקב"ה רוצה שרק מי שבאמת רוצה ללמוד וילמד תורה מתוך עמל - הוא יזכה ליהנות ממנה? התשובה לכך היא: שהקב"ה מחפש את אלו המבקשים תורה באמת. לאחר שהוא מבחין שהאדם מתעקש הוא פותח לו את מעיינות החכמה... משל למה הדבר דומה: לגבאי בית הכנסת שפתח גמ"ח לכלי עבודה. יום אחד הגיע אליו מישוהו וביקש מסור חשמלי מיוחד מאד. הגבאי הסביר שאין לו זמן והפטיר: זה במחסן. הלך זה, חיפש ולא מצא. חזר אליו. אמר לו: נראה לי שזה אצל אמא שלי בבית. הלך אותו אחד, חיפש ולא מצא. אמר לו: לא מצאתי. חשב בעל הגמ"ח ואמר: נראה לי שזה בבית הכנסת... הלך ולא מצא. חזר ואמר לו- לא מצאתי. אמר לו המשאיל: זה אצלי על השולחן... משמץא, אמר לו השואל: למה טרטרתי אותי? ! השיב האיש: מסור זה דבר יקר, אני משאיל אותו רק למי שצריך באמת. איך אני אדע מי צריך באמת? אם אחרי כל הטרטור הזה שעברתי, עדיין אתה מבקש למוצאו - סימן ברור הוא שאתה באמת רוצה וצריך - ולך אתן ותוך כדי מסר לו את מבוקשו... והנהמשל: כיצד הקב"ה יידע אם באמת האדם רוצה ללמוד? הוא מערים עליו קשיים בלימוד, אם הוא מתעקש ולא מוותר, מיד הקב"ה פותח לו את מעיינות החכמה ולפתע הלומד מתחיל להבין... ודווקא לו יאה להיות מנהיג ומורה הוראה.

{ סיפורי צדיקים }

הפלא ופלא

אוצר בלום של פלאי פלאות מגנזי קדם
אות ג'

גוי; יהודי

כאשר יהודי עושה מעשה - הוא משפיע על כל העולמות, העליונים והתחתונים. כאשר גוי עושה מעשה - אין למעשהו כל השפעה. מתי מציאות זו נקבעת? ביציאת מצרים, אז נהפכנו מסתם אנשים, לאנשים שכל מעשה שלהם פועל ומשליך על כל הבריאה. כן מבואר בספר "כנסת יחזקאל" (עמוד תלא).

לאדם מישראל יש שלושים ושתיים שיניים, ששה עשה למעלה וששה עשר למטה. לאומות העולם - יש מהם שיש להם שלושים ושלוש שיניים, ויש מהם שיש להם שלושים ואחד שיניים. כן כתבו בעל "מגלה עמוקות" (אופן קסד), השל"ה (פרשת בהעלותך, תורה אור), "מדרש תלפיות" (ענף איברים) ו"מנחת יהודה". אדם בעל טביעות עין יכול לזהות לפי האף האם העומד לפניו הינו יהודי או גוי, שכן קיים הבדל בין אף של יהודי לאף של גוי, וכך שנינו במדרש רבה (איכה א, יא): "מעשה בשתי זונות באשקלון, כשרבו אחת עם השניה, אמרה אחת לחברתה: תלכי מכאן שרואים על אפיך שאת יהודית."

בנות ישראל יכולות להתעבר רק מגיל שנים עשר ויום אחד, ואילו בנות נכר יכולות להתעבר כבר מעת היותן בגיל שלוש ויום אחד. כן מבואר במסכת נדה (מה, א): "מעשה ביוסטני שבאת לפני רבי. אמרה לו: רבי, אשה בכמה מתעברת, אמר לה בת י"ב שנה ויום אחד. אמרה לו: אני נשאתי בשש וילדתי בשבע" וכו', והוסיפה שיכלה להתעבר כבר בגיל שלוש, וביאר ה"חת"ם סופר", שבנות נכר יכולות להתעבר בגיל כה צעיר מחמת ש"בשר חמורים בשרם."

שכבת זרע של אדם מישראל מסתחת הרבה יותר מהר משכבת זרע של בן נכר. כן מבואר במסכת נדה (לד, ב): "ישראל דדיגי במצוות - חביל גופייהו ומסריח".

גולם

אחד מהגלמים שנבראו בידי אדם, הלך וגדל, גדל ונתעצם מאוד, עד "שנתייראו שלא יחריב את העולם". גולם זה נברא בידי רבי אליהו, אב"ד חעלם, וקנו של ה"חכם צבי."

בראות רבי אליהו את האסון המתקרב, מיד נטל ממנו את השם שהיה מונח על מצחו, ובו ברגע הגולם שב לעפרו. כן סיפר בעל ה"חכם צבי" (שו"ת "חכם צבי" סימן צג. ראה גם שו"ת "שאלת יעב"ץ" ח"ב סימן פב).

הגאון מוילנא ברא גולם עוד בטרם היותו בר מצוה. כן סיפר רבי חיים מוולאז'ין (בהקדמתו לביאור הגר"א לספרא דצניעותא).

ר"ת	יציאה	כניסה	
20:57	20:21	19:03	ירושלים
20:55	20:24	19:20	תל אביב
20:58	20:25	19:15	חיפה
20:55	20:21	19:20	באר שבע

צדקה ומרפא

מעשי צדקה של אנשי התנ"ך והש"ס

יוסף הצדיק

"נחמו עמי"

"וַיֵּאמֶר אֵלֵיהֶם יוֹסֵף אֵל תִּירָאוּ... וַיִּנָּחֵם אוֹתָם וַיְדַבֵּר עַל הַלֵּב? לָבֶם" (בראשית נ, יט, כא) וכי יש לה אדם שמדבר על הלב? אלא דברים שהם מנחמין את הלב, אמר להם: נמשלתם פניות השנה, ומי יכול לסגף את חיות השנה? נמשלתם פניות, מי יכול לסגף את הפניות? ... והרי דברים קל וחומר: ומה יוסף שדבר דברים רבים על לבן של שבטים, נחמן. לכשיבוא הקב"ה לנחם את ירושלים, על אחת כמה וכמה! הלא הוא דכתיב (ישעיה מ, א): "נחמו, נחמו עמי!" (בראשית נבה פרשה ק, פסוק ט). יוסף נזה לקבר את אביו, לפיכך "וַיִּקַּח מִשָּׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ" (נלקוט שמעוני ישעיה קמז ט). רבי פנחס אומר, צוה יוסף וקנו את האוצרות בכל עיר ועיר, וקבוץ את תבואות הארצות לאוצרות. והיו המצרים מלעיגים עליו ואומרים, עקשו התולעת אוכלת כל אוצרות יוסף. ולא שלטה בהם רמה, ולא חסרו עד יום מותו, וכלכל את הארץ ברעבון, להם. לפיכך נקרא שמו כלכל, שפאמר, "וַיִּכְלַל יוֹסֵף" (בראשית מז, יב), ודבריו הנמים (א) כתוב "וַיְהִי וַיָּבֵר זִמְרִי וְאִיתָן וְהִימָן וְכַלְכַּל" וגו', וכלכל הוא יוסף על שם "וַיִּכְלַל יוֹסֵף". (פרקי רבי אליעזר פרק שלושים ותשע).

הארת פנים

"ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם אותם וידבר על לבם". (בראשית נ, כא). "אנכי אכלכל אתכם, אבל זה עדין אינו מספיק, לכלכל את הרעב והנצרך זה אמנם

כצעד ראשון הוא יוצא אל השטח להפיר מקורב את העם הפרות בלתי אמצעית. הוא עורך מסע אישי ברחבי המדינה. כך יחוש בצרכי העם מקורב. ואכן, הוא מוצא כי חלומותיו של פרעה התגשמו בדיוק רב בהתאם לפתרונם. הארץ שבעה וצמורה משבע שנות שבע, ונותר עדר חקלאי רב ביותר. עובדי האדמה מצעירים ברצון חמש מובולס לאסמים הממשלתיים שהוא מקים. העורפים שעברו ליד הקננים הממשלתיים פה

דבר טוב, אבל ישנה מדרגה עוד יותר גבוהה, וינחם אותם וידבר על לבם! המפנסו לעני מתברר ב"א ברכות, יש צורך לדבר על לבו של הנצרך, לפנסו ולנחמו, כי המצפה לשלחן אחרים, עולמו חשוך בעדו, לכן יש צורך להאיר לו פנים ולקבלו בסבר פנים יפות.

דגמה טובה לכלם

"ויוסף הוא השליט על הארץ הוא המשפיר לכל עם הארץ" (בראשית מב, ו). אף על פי שיוסף היה השליט, המושל והמשנה למלך מצרים, בכל זאת לא מסר את חלוקת התבואה ליד פקידיו ועבדיו, כי אם הוא בעצמו היה המשפיר לכל הארץ, כדי שלא יקפחו אדם ויעשה עול לאיש, וגם רצה לשרת בגיופו להיטיב עם הקריות ולהצילם מהרפת רעב. ואיתא במדרש: במשך כל תקופת הרעב, לא היה יוסף טועם פרוסת לחם, עד זרת היום. לאחר שהלקוח האחרון קבל את מנתו.

"המשפיר הגדול"

הצדקה הגדולה ביותר היא להדריך, ליצור ואף לעזור במעשים, במטרה למנוע את הזילות מלהוציא לקבלת הצדקה. להמציא עבודות, להסביר כיצד ניתן להיות בקבוצה אף בחשבון מבקר ונהול פלפלי חכם. יוסף הצדיק המשפיר הגדול הלך בדרך זו בהצליחה עצומה וכפי שיבאר במאמר הבא.

הכנה לקראת הרעב

אל המשנה הרמה הגיע יוסף לאחר שפטר נכונה את חלומות פרעה, והוא הפיל עליו את התפקיד להיות מעמד והשמש בבקוש לתבואה מצד הארצות השכנות לטובת האוצר המצרי. כדי למנוע אגירת מזון, פקחל קניות סמכיות נרחבות מאד: "על פיך ישק כל עמי". תחלת ומוסר ירוד, פור יוסף את מחסני התבואה בכל ארץ מצרים פעלתו: "ויצא יוסף מלפני פרעה ויצבר בכל ארץ מצרים".

ישמחו במלכותך

סוד פחה הגדול של השמחה בשבת המלכה

פרק ז' | בואי פלה - שבת מלכתא

מנהגי ישראל - כדי להרבות שמחה וחדוה בעת קבלת השבת

והנה, פינו שער הנתיב והדרך לאור קדשמה של השבת, זה ע"י קבלת השבת בכניסתה מתוך שמחה וטוב לבב, לכן נהגו בתפוצות ישראל להרבות בכניסת השבת בכל מיני דברים המרבים שמחה, הן ברוחניות והן בגשמיות. וכן כתב בעל ה"פלא יועץ" (ערך הנאה) שמשום כך נהגים חסידים ואנשי מעשה לאכלל או לשלוח בכניסת השבת דברי מתקה המשמחים את הגדס, וזאת כדי לקבל את השבת מתוך שמחה וטוב לבב. וכן היו נוהגים בעיר סלונקי אשר היה עיר ואם בישראל והיתה לגס ומופת לכל סביבותיה בהיותה עיר נמל גדולה, אשר היתה מנהלת בכל עניניה ע"י יהודים אשר פלם שבתו ביום השבת, והיו מחלקים ספריות לכל הילדים והנערים בכניסתה של השבת, וזאת בכדי שישמחו וישישו בכניסת השבת ויקבלו את השבת מתוך שמחה וטוב לבב.

נהגו ללמד ביום ששי דברי אגדה המשמחים את הלב

ומשום כך נהגו בתפוצות ישראל ללמד בכניסתה של השבת דברים המשמחים את הלב, כמו שקתב הגר"ח פלאגי זיע"א (תנופה וחיים משלי אות קפב) וזה לשונו: "והכי נהגו רבנן סבוראי מימות עולם וכן בדורנו - ללמד מילי דאגדתא ביום הששי, ונכנסין לשבת מתוך שחוק של מצוה".

כלומר, שהיו נוהגים בקימו כל הת"ח ללמד ביום ששי בשיבה דברי אגדה המשמחים את הלב, וזאת בכדי שיקנסו ליום השבת מתוך שמחה של מצוה וטוב לבב.

ועל פי זה הוא מבאר את הפסוק (משלי לא כא) "עו והדר לבושה ותשחק ליום אחרון" ודברי אגדה משמחים את הלב, כמו שקתבו חז"ל (ילקוט יתרו כו): פנים מסבירות לגמרא, פנים שוחקות לאגדה, עין שם. כלומר, שביום האחרון של השבוע ילמד דברים המשמחים את הלב כדי שיקנסו לשבת מתוך שחוק של מצוה. עד כאן דבריו.

ומכך אנו לומדים שיש לאדם לשמח בכניסת השבת, הן בשמחתה של הנשמה ע"י למוד דברי אגדה המשמחים את הלב ביום ששי, והן בשמחת הגוף ע"י אכילת דברי מתקה המשמחים את הגוף בכניסת השבת, וכל זאת כדי שיקבל האדם את השבת מתוך שמחה גדולה, וכדי שיקנסו האדם ליום השבת מתוך שמחת הגוף והנפש, ורק ע"י כך יזכה לאורה הגדול והערב של שבת המלכה.

אבות ובנים

6. כמה זמן הייתה גזווה התורה

הקדושה אצל הקב"ה?

א. מבריתא אדם הראשון.

ב. 974 דורות לפני בריאת העולם.

ג. 970 דורות לפני בריאת העולם.

ד. מלידת אברהם אבינו.

7. איזו מנתה נתן מלאך המוות

למשה רבינו - כשעלה למרום?

א. עושר.

ב. שלא ימות על ידו.

ג. סוד הקטורת שעוצרת את המגיפה.

ד. שלא יפריע לו בלימודו.

8. מי הנהיג את צבא ישראל

במלחמת עמלק הראשונה?

א. משה רבינו.

ב. יהושע בן נון.

ג. אהרן הכהן.

ד. אלעזר הכהן.

9. מי הנביא שעלה בסערה

השמימיה?

א. אלישע הנביא.

ב. ישעיהו הנביא.

ג. ירמיהו הנביא.

ד. אליהו הנביא.

10. באיזה עץ הניטת פרי קודמת

ליציאת עליו?

א. תאנה.

ב. רימון.

ג. תפוח.

ד. קרמבולה.

ה. תשובות

א' 10 ב' 6 ג' 8 ד' 2 ז' 9 ח' 5 ט' 4 י' 3

1. מה הטעם שהוקדם שבת גד

במניינו

לשבת יהודה?

א. שהיו ענוותנים ביותר.

ב. שקבורתו של משה בחלקו של גד.

ג. שהיו עשירים ביותר.

ד. שהיו ותרנים ביותר.

2. מאיזה גיל ספרו את בני לוי?

א. חודש.

ב. חודשיים.

ג. שמונה ימים.

ד. מבן יום.

3. מהי המצווה ששקולה כנגד כל

המצוות?

א. השכמת בית הכנסת.

ב. תלמוד תורה.

ג. הכנסת אורחים.

ד. שמירת השבת.

4. אם עם ישראל לא היו מקבלים את

התורה הקדושה - מה היה קורה?

א. היה העולם חוזר לתוהו ובוהו.

ב. ה' היה בוחר עם אחר.

ג. ה' היה מחזירם למצרים.

ד. צונאמי.

5. כל דיבור ודיבור מעשרת הדיברות

- לכמה שפות תורגם ונשמע?

א. 70 שפות.

ב. 50 שפות.

ג. 20 שפות.

ד. 80 שפות.

"וְאֵתְכֶם יִהְיוּ אִישׁ אִישׁ לְמִטָּה, אִישׁ רֹאשׁ לְבֵית אֲבֹתָיו הוּא... וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, אֶת הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר נָקְבוּ בְּשֵׁמוֹת". (במדבר א, ד-ז).

(התשפ"ב) הנה בפסוק ד' נקראו הנשיאים "איש למטה". וחזן מפשט כינוי זה, יש לרמוז בו שני עניינים: א. ראש העם צריך לדאוג דווקא לעם, ולא לעצמו, ולהעמיד את צרכי העם בעדיפות גבוהה יותר מאשר צרכיו. וזהו שנקרא הנשיא "איש למטה" – האיש צריך להיות דווקא למטה, לשבטו, ולא לעצמו.

ב. עיקר דאגת המנהיג צריכה להיות לרוחניות של אנשיו, כי באמת גם לולא הנהגתו יתקיים העם, וכרצון הבורא יתברך שמו, כי אם הוא לא יעזור לעם, אז יקים ה' איש אחר שידאג לצרכי העם. אמנם עיקר תפקידו ועיקר הנסיון שלו הוא כיצד ידריך את העם בעבודת ה', ברוחניות, בנשמה ולא בגוף.

ומעין זה צריכים לדעת ההורים, שלא כמו המקובל שעיקר תפקידם הוא לדאוג לגשמיות ולגוף ילדיהם, כי באמת גם אם ימותו ההורים, או יעזבו את ילדיהם, יגדלו הילדים בגזירת הבורא, אשר ימציא להם טרפם וצרכם ממקום אחר, וכבר המציאות מוכיחה כן. אמנם עיקר תפקידם ועיקר הנסיון שלהם בגידול הילדים הוא בחינוכם, כיצד יחנכו וידריכו בדרך ישרה, ובזה הם נמדדים.

וזהו שנקרא הנשיא "איש למטה" – בגי' נשמה בדקדוק, כי עיקר התפקיד והדאגה של האיש למטה שלו הוא בענייני הנשמה [ולא שיזלזלו חלילה בצרכי הגוף, וודאי שעליהם לדאוג גם לזה, וזכות הרבים תלוי בהם, וצדקה תחשב להם לעולם כשאכן ידאגו לצרכי גופם של העם, וכל מעשיהם יהיו לשם שמים, אך עיקר תפקידם היא לתקן את העם בדרכי התשובה].

וזהו שסיים הכתוב לאחר מכן (בפסוק יז): "האלה אשר נקבו בשמות" – ס"ת למפרע "תורה", דהיינו עיקר תפקידם להדריך את העם בדרך התורה. ועיין לקמן בפסוק טז עוד בענין זה.

{תורת מאיר | הרב מאיר מושיאשווילי שליט"א}

החפץ חיים

קונטרס 'שפת תמים'

פרק א' | יבואר בו מה היא מרמה ושצריך האדם להרחיק עצמו מזה [המשך]

ואמר שלמה ע"ה, שפת אמת תכון לעד, ועד ארגיעה לשון שקר. יזהיר בזה על הדבור, שישתמש בו בכל עניין באמת, ושיזהר מן השקר. כי מי שיש לו שפת אמת, והוא נוהג בדיבוריו שיוציאם על קו אמת, הדבור ההוא יצליח ויכון לעד, ויאמינוהו בכל דבריו. כי הבריות יחזיקוהו לאיש אמת, כיון שהורגל כל ימיו לדבר אמת. אבל מי שיש לו לשון שקר, לא יאמינו לדבריו אלא עד רגע. כי השומעים דבריו יאמינו בהם לשעה, ואחרי כן כאשר יבקר דבריו ויחקרו אותם, יכירו כי שקר המה. ובא הכתוב הזה להזהיר את הבריות שיהיו טהורים בדיבורם, שלא ידברו רק אמת.. ועל אחת כמה וכמה שיש לו לזהר שלא יתערבו בדבריו שום דברי מרמה שהוא אחד בפה ואחד בלב. והקב"ה קורא אותו עבור זה בשם רע, וכדאיתא באגדת משלי על הפסוק מרמה בלב חורשי רע. ואיתא בתנא דבי אליהו, חורשי רע, ומהפכי דברים, ומפטרי שפה ומחליקי לשון, עליהם הכתוב אומר יהי דרכם חשך וחלקלקות וגו'. על כן החפץ בטובתו, ילך בתמימות ויזכה לישב במחיצתו של הקב"ה, כמו שנאמר ה' מי יגור באהליך וגו' הולך תמים וגו'.

רבינו עובדיה מברטנורא זי"ע | יום ההולולא - ג' סיון

המפרש הקדמון רע"ב התגורר בחבל ברטנורא כרומי, רע"ב נסע לארץ ישראל, ועד היום ישנו מכתב שכתב מכאן לאביו שנשאר בחוץ לארץ, בו הוא מפרט לו את כל סדר נסיעתו לארץ הקודש. שנסע לארצה"ק דרך הים הגדול והגיע תחילה לאלכסנדריה של מצרים, שם היה בית הכנסת שבו נמצא ספר תורה שכתבו עזרא הסופר והוא נורא מאוד, ובא אורח אחד מערבי (צפון אפריקה) ונתן שוחד לשמש בית הכנסת שיתן לו את הס"ת הזה, והשמש הסכים ליתן לו רק את הס"ת אך את התיק השאיר שם, והאיש שלקח את הס"ת נסע בספינה, ובלב ים עמד עליו נחשול של מים אדירים והספינה טבעה יחד עם הס"ת למצולות ים, וגם השמש שהסכים לקחת את השוחד, לא הוציא את שנתו ומת במיתה חטופה, ולא נשאר זכר מהס"ת היקר רק את התיק.

להרה"ק רבי שניאור זלמן בעל ה'תניא' והשו"ע מלארי זי"ע היה חסיד תמים במעשיו ושמו רבי יקותיאל ליצפליר ז"ל, פעם אחת ראה בספר ה'תניא' שיש באדם 'חלל ימיני' ו'חלל שמאלי', ומצד השמאל נובעים כל תאוות האדם לגשמיות וחומריות, בלמדו כן נכנס תיכף לפני ולפנים ושטח בקשתו לפני רבו שיבטל ממנו את חלל השמאלי שגורם לו רעות, ונענה אליו רבו וביטלו. גדולי החסידים אמרו, שאע"פ שזכה הלה ונתבטלה ממנו הנטיה אל הרע, מיהו אין זו דרך ישרה שיבור לו האדם, כי לעברו בלב שלם בלא נסיונות דבר קל הוא, ורצון השי"ת הוא שיתגבר על תאוותיו כי זה כל האדם...

{נפלאות הצדיקים}

הצטרפו אלינו ותמכו בהגדלת הצדקה והחסד למשפחות

עמותת "בצדקה תכוננו"

שמה לה למטרה

לספק ולדאוג לצרכיהם של משפחות

מעוטי יכולת כלכלית

ע"י מתן סיוע כלכלי רחב היקף

העמותה פועלת ללא מטרות רווח כלל!

חלוקת סלי מזון שבועיים

מתן ומענה לחוסרים ביתיים בסיסיים

חלוקת סלי לידה ליולדת ולתינוק

ועוד פעילויות תמיכה בחגים ומועדים

גם אתם יכולים לתמוך

בעלון העמותה ולזכות בהקדשה!

הקדשה לשנה שלמה בעלון

הקדשה חד פעמית בעלון

זכות בזיכוי הרבים

חודש הקדשה למשך

דרכי התקשרות לקבלת והפצת העלון:

al@gamah.org - מייל לכל מטרה

אתר העמותה WWW.GAMAH.ORG

054-6091685 | 054-4785404

לתרומות

בנק לאומי (10) | סניף 858 | מספר חשבון 06555085 | מס' עמותה 580643104

קוד מוסד להרשאה בחשבון הבנק 21965

ניתן לתרום גם דרך "נדרים פלוס" ובאשראי בטלפון ובאתר

לתרומה סרוק את הברקוד

והטעם לזה נראה, כי מי שבטוח משול הוא לאדם שסמוך על שולחנו של חכם יום יום, הלא ילמד דברי חכמה ממנו, מתוך שאוכל על שולחנו כבקביעות, כך גם מי שסמוך על הקב"ה קרוב הוא לשמוע את דבריו על הקב"ה, בעבור אבותינו שבטחו בו, ואחריהם אברהם יצחק ויעקב, וכן בטחו בו. וזכותו זה ותלמודם חזקי חיים וכו' תחנונו ותלמודו.

עוד ניתנה התורה במדבר כדי ללמד אותנו שאין להתפעל מאף אחד בעולם, כשם שהנמצא במדבר אין אדם שיכול להניעו מדעתו, כך גם אם נמצא בין אנשים אל לו לחשוש מהם, וכשם שבמדבר לא חסר ממה שבידו, כי אין מי שיקח ממנו, כך גם בבחייתו בין אנשים אין אדם שיכול להסיר לו חסר, כי רק יצונו על הש"ה הוא יסיר ויבידו לחת לו.

הרב מלאדי אמר אחר שיצא מבית האסורים, "שרים רדפוני חנם ומדברך פחד ליב", כשהשרים יודפים אותי זה חנם, אני לא ירא מהם כלל כי אין בידי להרע לי. ממה כן אני מפחד? מדברך, ואם יצונו של הקב"ה שירדפנו ויעשו לי צרות - שש אנכי על אמתך" שמח אני שמחתיכם בי רצון ותקוים יתברך.

מספרים העולם, מה הטעם שרוקע הסוס ברגליו
בשעומד לשחות על שפת הנהר? משום שבתוך
המים הוא רואה דמות של סוס נשקפת לו, וחושב
שסוס אחר עומד כנגדו ושותה את המים שלו, והוא
מתכוון להכות אותו ברגליו לכן הוא רוקע במים,
כזה קורה בינתיים - מתמלאים המים חול, והוא אינו
יכול לשחות מהם. כך גם האדם סורב שימות חברו
שכנגדו תחסר ממנו מה שמגיע אליו, ועושה

השתדלויות למנוע מחברו, ומתוך כך מפסיד גם את
שלו והולך לאופוזיציה. ואיננו יודע כי מה שמגיע
לו מהקב"ה לא יחסר לו ולא יחסר לו על ידי אף
אדם. אבל אם האדם בוטח בקב"ה כמי שהולך
במדבר, שאין לו על מי לסמוך ואין מי שירע לו, כי
הקב"ה עמו, אז הוא ראוי ויכול ללמוד תורה, וזהו
שטעם שהתורה ניתנה בתנאים כמדבר. אז אלה הטעמים
שהתורה ניתנה באדם במים ובמדבר, ואם נפנים את
הדברים ונתנו בהם נוחל בעזרת ה' ללמוד תורה
בראיו אמן כן יהי רצון.

מתוך הרצאתו של כבוד הרב אמנון יצחק שליט"א
בבית מדרש קהילות פז, בבני ברק בתאריך

077-3532243

עוד טעם שניתנה התורה באש, כמו שהאש שעלולה לשרוף באש ולקלקל כך גם התורה כשמשתמשים בה לרעה עלולים להשרוף באש. וכן אמרו חכמים ז"ל ששגגת תלמוד עולה דיון, תלמיד חכם שאינו מתנהג כראוי הרי עם הארץ רואה ולומד ממעשיו וטוען לקב"ה כי למד את זה מהתלמיד חכם, לכן צריך התלמיד חכם להזהר במעשיו מאד שלא תהא התורה שלמד סיבה שילמדו ממעשיו הרעים. כמו עוד אם הוא מלמד את האחרים בטעות.

וניתנה התורה גם במדבר, לפי שהתורה נמצאת אצל אלו שהם כדור המדבר, שהיו ניוונים רק מהמן ולא היה להם יותר מכדי צרכם בלי מותרות, כמו שאמרו חכמים ז"ל לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן, וכך לימדו אותנו חכמים ז"ל במסכת אבות, כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן, רק מי שמסתפק במעט זוכה ללמוד, ולא מי שמבקש מותרות, מי שעוסק בתורה הקב"ה שולח לו את צרכיו ע"י נס כמו בדור המדבר שירד להם המן.

החפץ חיים היה אומר משל לילד שהלך לחיידר, ושכח לקחת עמו אוכל, האם אביו ישאיר אותו בחיידר בלי לאכול? ודאי וודאי שהוא ידאג שיהיה לו אוכל, כך מי שעוסק בתורה בכל כוחו הקב"ה דואג להביא לו אוכל כדי צרכו.

בזמן ההתייקרות בכלכלה, כותב המחבר יראתי שמא לא יהיה כסף לשיכיה, ובדרך נס השתפר המצב יותר ממה שהיה קודם לכן, שהקב"ה רואה למי שלומד תורה שיהיה לו כדי צרכו, אפילו על ידי נס. ולכן צריך מי שלומד תורה להסתפק במועט ולא לרצות מותרות, לפי שהתורה ניתנה במדבר, וזה הניפירוש על לפי הכתב סופר.

ונראה לי עוד לפרש לפי מה שאמר מורינו ורבינו משגיח בשיבת לומדיה זצ"ל, כתוב בפסוק: "מִצְאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר וּבְתַחֲוֵהוּ יָלַל יִשְׁמֹן יִסְכְּבֵהוּ בְּיוֹנֵהוּ יִצְנֶהוּ פְּאִישׁוֹן עֵינָיו" הפירוש הוא, כשם שאדם נמצא במדבר הוא מרגיש שאין לו על מי לסמוך ואין לו אף אחד שיעזור לו אלא הקב"ה לבדו, כך שיסודע אדם שאין מי שיעזור לו בוטח רק בקב"ה, אז יסובכני ויוננהו ויצרנו כאישון עינו, הקב"ה שומר עליו ומגן בערו, כמו שאמר דוד המלך ע"ה: "גר אני בארץ", הרי אני כמו גר שאין לו אף קרוב ומכיר אלא הקב"ה לבדו, אבל אם אדם חושב כאותו כפרי שהתפלל לבקש"ה ואמר, אם לא תעזור לי אני אלך לבקש מדודי העשירי, כשאדם בוטח באחרים מלבד ה' יתברך אז אין הקב"ה עוזר לו. לכן ניתנה התורה במדבר כדי ללמדנו שיבטח האדם בקב"ה כמי שנמצא במדבר ואין לו על מי להשען אלא על ה' יתברך לבדו.

ולכן אנו מבקשים בתפילה "בעבור אבותינו שבטחו בך ותלמדם חוקי חיים כן תחוננו ותלמדנו" כי הבטחון סיבה להצלחה בלימוד התורה, ככל שיש לאדם בטחון בה' ככה זה יהיה סיבה להצלחתו בלימוד התורה.

“יוריד ה' אל משה בהר סיני באהל מועד באחד לחודש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר”, מובא במדרש רבא, בשלשה דברים ניתנה התורה, במים באש ובמדבר, במדבר שנאמר במדבר סיני. מסביר הכתב סופר, שכל מי שרוצה להשיג את התורה צריך שיהיו בו תכונות כמו שלשת הדברים - מים אש ומדבר, כמו שהמים יורדים ממקום גבוה למקום נמוך כך דברי תורה יורדים ממי שדעתו גבוהה והולכים אל מי שדעתו שפלה, לפיכך נתן הקב"ה את התורה על הר סיני שהוא נמוך וקטן, להורות שהתורה מתקיימת במי שהוא שפל ועניו ולא בעל גאווה. וזה משום שבעל גאווה מתבייש לשאול דבר שהוא לא מבין, וממלא איננו יודע את התורה, ואילו מי שהוא עניו אע"פ שישחקו עליו הולך לשאול ולהבין, כמו שכתוב ואלו הבישן למד, לכך ניתנה התורה במים כדי ללמד שצריך להיות עניו כדי לזכות לקנין תורה. אז זה הסיבה ניתנה התורה במים.

וניתנה באש, שנאמר "כי נר מצוה ותורה אור", כי התורה היא אור שמאירה לאדם את הדרך ללכת בה, וכל אחד ואחד צריך לנהוג בעניניו לפי מה שמראה לו התורה. זהו שניתנה באש שמאירה לנו את הדרך, ולכן אנחנו אומרים בברכת התורה, "אשר נתן לנו תורת אמת" וצריך להבין, וכי חשדי קודשא בריך הוא לימן לנו תורה שאיננה אמת חס ושלום? למה צריך לציין שנתן לנו תורת אמת? אלא הפירוש הוא שהתורה היא אמת לכל אחד ואחד, אותה התורה שלמד משה רבינו והתנאים והאמוראים, אותה תורה למדו הגאון והחפץ חיים, והנהגה שכתובה בה מתאימה ואמיגיתית לכל אחד, ולא רק בעניני רחניות אלא אפילו בענינים הגשמיים צריך לנהוג לפי דרך התורה.

מספרים שבזמן הצר ניקולאי נגזרה גזרה שאסור היהודי לקנות אחוזה ברוסיה, והיה יהודי אחד שרצה לקנות אחוזה ולרשום אותה על שמו של גוי אחד שהיה ידיד טוב ונאמן עליו. הלך לרש"ז מקלם וצ"ל לשאול בעצתו אם כדאי לסמוך על הגוי, אמר לו הרש"ז כי יש לשאלתו תשובה בתורה, שהרי כששלח אברהם אבינו את אליעזר להביא אשה לרצחק, אע"פ שאליעזר היה עבד נאמן כל כך, וכשמצא את יצחק הודה לה, אע"פ שלא היה הוראה זו בפני אברהם, ובכל זאת לא שלח אברהם על עבד כנעני אפילו עבד כאליעזר, והשביע אותו שבועה בנקיטת חפץ שיעשה את השליחות. ואומרים המפרשים שרצה אברהם ללכת בעצמו, אלא שלא היה יכול ולכן שלח את אליעזר. אמר הרש"ז וצ"ל לאותו יהודי, אם על אליעזר לא יכול אברהם לסמוך, קל וחומר שעל גוי אפילו שיהיה נאמן אין לסמוך כי לבסוף יכפור הגוי בכל ענין. אותו יהודי יצא ונעשה ההיפך ממה שאמר לו הסבא מקלם, ולבסוף כפר הגוי ביהודי והפסיד את כל רכושו.

רואים שבכל ענין וענין ולכל אדם כתוב בתורה הנהגה איך להתנהג, ולכן נקראת התורה תורה תמימה, שבכל

להצלחת כל עם ישראל
שיפלו אויבינו ויחזרו כולם
לשלוש לביתם מהרה

לעילוי נשמת
ציון בן יהודה
אבנר בן יהודה
אפרים בן שושנה